

РОЗДІЛ 1

Тамір з ідальні долинав до дерев'яних сходів — нерозбірливий, деренчливий, надокучливий. Тремтячими руками я причинила двері за собою. Все стихло. Я притулилась головою до дверей і глибоко вдихнула. Кімната ще зберігала її запах — запах парфумів «О д'Адрієн» і мила з козиним молоком. Її залізне ліжко скрипнуло, коли я опустилась на нього, таким само заспокійливим звуком, як звуки з її саду або як її оксамитний голос, коли вона говорила, що любить мене. Я приходила до цього ліжка, коли ще з нами був мій тато, скаржилась, що болить животик або що під моїм ліжком заховалися чудовиська. Щоразу мама брала мене до себе, пригортала, пестила моє волосся і шепотіла: «Все буде добре, все розпогодиться, моя люба, ось побачиш». А тоді, наче за помахом чарівної палички, я прокидалася наступного ранку і бачила, як через мої тонкі занавіски просвічують бурштинові промені.

Я скинула свої нові чорні туфлі й із полегшенням потерла ноги. Ковзнула назад до ліжка, влаштувалася серед жовтих подушок. Вирішено: я залишу це ліжко собі. Байдуже, хто

ще його захоче, воно моє. А от за цим старим розкішним будинком я сумуватиму. «Він надійний, як твоя бабуся», — говорила мама про цей дім. Та для мене жоден будинок, жодна людина ніколи не були такими надійними, як дочка моєї бабусі — моя мама Елізабет Болінджер.

Раптом я дещо згадала. Скліпнувши сльози, вистрибнула з ліжка. Вона тримала це десь тут, я точно знаю. Але де саме? Я відчинила дверцята її гардеробної. Проїшлася рукою по її дизайнерських костюмах і сукнях. Зачепила вішалку з шовковими блузками, і вони розсунулися, наче театральні завіси. Ось вона, умостилася на полиці для взуття, наче немовля в колисці. Пляшка «Круг» була захована в її гардеробній упродовж останніх чотирьох місяців.

Щойно я її дістала, як мене охопило відчуття провини. Це шампанське моєї мами, а не моє. Вона витратила купу грошей на цю неймовірної ціни пляшку, коли ми повертались додому після першого візиту до лікаря, й одразу заховала її, щоб не переплутати зі звичайними напоями там, унизу. Це було символом обіцянки — так вона пояснювала. По завершенні курсу лікування, отримавши підтвердження її одужання, ми з нею мали урочисто розкоркувати це шампанське, щоб відсвяткувати життя і диво.

Я торкнулася сріблястої фольги і закусила губу. Я не зможу його пити. Воно ж бо призначалося для святкового тосту, а не для доньки в жалобі, заслабкої, щоб взяти участь у поминальному обіді.

Яксь річ привернула мою увагу, щось, що виднілося між полицкою, звідки я дістала шампанське, і парою замшевих мокасинів. І я дістала його. Це був тоненький червоний зошит — певно, щоденник, перев'язаний тонкою жовтою стрічкою. Шкіряна обкладинка потріскалась і вицвіла. «Для Брет» — написала вона на прикріпленій листівці у формі сердечка. «Притримай це до того дня, коли почуватимешся сильнішою. Сьогодні ж підними келих за нас, моя люба. Так, як ми зробили б це удвох. Люблю. Мама».

Я обвела пальцем акуратні літери — такі гарні, у неї такий чудовий почерк, найкращий з усіх. Горло перехопило. Хоч моя мама впевнено говорила, що все скінчиться добре, вона знала: настане день, коли мені знадобиться розрада. І залишила мені своє шампанське — на сьогодні, й частинку свого життя, свої роздуми та мрії — на завтра.

Але ж я не можу чекати до завтра. Я вчепилася поглядом у щоденник, охоплена бажанням прочитати його просто зараз. Ну, хоч швиденько поглянути — і все. Та коли я потягла за жовту стрічку, то наче побачила маму — вона похитувала головою, лагідно картаючи мене за нетерплячість. Я поглянула на записку, в якій вона просила мене зачекати, доки не стану сильнішою, і завагалася між бажаннями — своїм та її. Зрештою я відклала зошит.

— Заради тебе, — прошепотіла я і торкнулася обкладинки поцілунком, — я зачекаю.

Стогін вирвався із грудей, порушуючи тишу. Я затиснула рот долонею, та було надто пізно. Я скрутилася, стиснула, понад усе прагнучи притулитися до моєї мами. Як, ну як я житиму в цьому світі без неї? Я ж була передусім її донечкою.

Я схопила шампанське, затиснула колінами й розкоркувала. Корок вистрілив, пролетів кімнатою, перекинувши пляшечку на маминому столику біля ліжка. Її ліки від нудоти! Я протиснулася за ліжко й зібрала трикутні пігулки у жменю, пригадуючи, як уперше запропонувала їх мамі. Вона тоді щойно пройшла першу хіміотерапію і демонструвала бравату, щоб мене заспокоїти:

— Я добре почувуюся, справді. Місячні завдавали мені більше страждань.

Але тієї ночі нудота здолала її, мов цунамі. Вона проковтнула білу пігулку, потім попросила ще одну. Я лежала біля неї, аж поки ліки, нарешті, подіяли і вона змогла заснути. Я горнулася до неї, лежачи в цьому ліжку, пестила її волосся, обіймала її — так, як вона стільки разів обіймала мене.

Потім у повному відчаї я заплющила очі й почала молити Бога, щоб Він вилікував мою маму.

А Він не почув мене.

Пігулки пересипалися з моєї долоні у пластикову пляшечку. Не закрутивши кришку, я поставила ліки на столик поряд із ліжком — так їх легше діставати. Але ж ні... моєї мами більше немає. Вона більше ніколи не вип'є ще одну пігулку.

Мені потрібне шампанське.

— За тебе, мамо, — прошепотіла я тремтячим голосом. — Я так пишалася тим, що я твоя донька. Ти це знала, правда?

Кімната вмить закрутилася навколо мене, однак біль, на щастя, трохи відступив. Я опустила пляшку з шампанським на підлогу і потягнулася по щоденник. Прохолодні сторінки ледь чутно пахли лавандою. Це так слабкодухо — лежати тут, подалі від натовпу незнайомців поверхом нижче. Я зарилася глибше під ковдру, даруючи собі ще трохи тиші, перш ніж спуститись униз. Ще хоча б хвилинку...

З забуття мене вивів голосний стукіт. Я сіла. Наступної миті згадала, де це я... дідько, поминки! Я вибралася з ліжка й попрямувала до дверей, однак перечепилась об пляшку з шампанським.

— Ой! От зараза!

— Все гаразд, Брет? — запитала з-за дверей Кетрін, моя невістка — дружина брата. Не встигла я щось відповісти, як вона рвучко увійшла до кімнати. Присіла навпочіпки на вологому килимі й підняла пляшку.

— Боже мій! Ти що, розлила пляшку «Круг Кло дю Меніль 1995»?

— Не всю пляшку, я трохи надпила, — я важко сіла біля неї, проволікши по східному килимку поділ сукні.

— Господи, Брет. Таж ця пляшка коштує більш як сімсот доларів.

— Угу, — я підтягла ноги до себе і спробувала поглянути на годинник, але не змогла розібрати цифри. — А котра година? Вона обсмикнула на собі чорну лляну сукню.

— Майже друга. Обід вже накрито, — вона заправила мені пасмо волосся за вухо. Хоч я вища за неї на добрих п'ять дюймів¹, Кетрін вдалося примусити мене почуватися розпатланим дівчиськом. Здалося, що вона зараз наслинить палець і почне пригладжувати мою розкуйовджену зачіску.

— У тебе геть виснажений вигляд, Кетрін, — промовила вона, поправляючи на мені намисто з перлин. — Твоя матінка була б першою, хто сказав би тобі, що треба дбати про себе, незважаючи на скорботу.

Та це було не так. Мама сказала б мені, що в мене чудовий вигляд, навіть якби я була зовсім без макіяжу. Вона б стверджувала, що моє довге каштанове хвилясте волосся стає ще кращим, коли зволожене, а завдяки набряклим почервонілим повікам я маю сентиментальні карі очі митця.

Я відчула, що можу розплакатись, і відвернулася. Хто ж підтримуватиме мою впевненість у собі тепер, коли мами більше немає? Я нахилилася, щоб підняти порожню пляшку, та підлога заходила ходором. О Боже! Ніби шторм налетів на маленький човник. Я вчепилася у бильце ліжка, як за рятивний трос, щоб перечекати цю бурю.

Кетрін підвела погляд і розглядала мене, постукуючи своїм бездоганно наманікюремим нігтем по нижній губі.

— Послухай, сонечко, а чому б тобі не залишитися тут? Я принесу тобі тарілку.

Яке, до біса, залишитися! Це ж поминки моєї мами. Я мушу спуститися. Однак кімната була наче в тумані, до того ж я не бачила своїх туфель. Я роззирнулася і вмить забула, що шукала. Лише попрямувавши до дверей босоніж, згадала:

— Точно, туфлі. Агов, туфлі, де ви там.

Я опустилася на підлогу і зазирнула під ліжко.

¹ Приблизно 12,7 см (тут і далі прим. пер.).

Кетрін вхопила мене за руку й підвела.

— Брет, припини. Ти ж п'яна. Давай я відведу тебе до ліжка і ти поспиш.

— Ні! — я випручалася. — Я не можу цього пропустити.

— Ти можеш. Твоя матінка не хотіла б, щоб ти...

— А, ось вони де, — я схопила свої нові чорні туфлі на підборах і заходилася взуватись. Господи, мої ноги за останню годину вирости на два розміри.

Я вивалилася в коридор як була, напіввзута. Витягнувши руки для рівноваги, хилиталася, б'ючись об стіни, наче м'яч. Позаду себе чула голос Кетрін. Вона говорила суворо, але не голосно, наче крізь зуби:

— Брет! Негайно припини!

Вона божевільна, якщо думає, що я пропущу поминальний обід. Я маю віддати шану своїй мамі. Своїй чудовій, любій мамі...

Я дошкандибала до сходів, намагаючись заштовхати набряклі ноги в ці черевички ляльки Барбі. Здолала вже половину сходів, аж раптом нога підвернулася.

— Ой!

Враз усі гості, що прийшли пом'янути маму, повернулись і подивилися на мене. Я встигла помітити, як перелякані жінки піднесли руки до вуст, а чоловіки кинулись, щоб підхопити мене.

Я приземлилась посеред передпокою, плаття задерлося, однієї туфлі не вистачало.

Дзенькіт тарілок привів мене до тям. Я потерла чоло і сіла. В голові паморочилося. Я закліпала очима й озирнулася. Це дім моєї мами. Чудово. Десь тут має бути аспірин. Я зауважила, що у вітальні було якось тьмяно і всюди снували якісь люди, складаючи тарілки й келихи до коричневих пластикових контейнерів. Що тут коїться? Спогад вдарив

боляче, як бейсбольна битка. Горло перехопило, я затиснула рот. Увесь біль, уся мука і скорбота навалилися знову.

Кажуть, тривала боротьба з раком — гірше, ніж коротка, та я не певна, що це стосується тих, хто переміг хворобу. Мамині діагноз і смерть сталися так швидко, що здавалися несправжніми, як нічне жахіття, від якого прокидаються з полегшенням. Натомість я так часто прокидалася, забувши про трагедію, і мусила переживати втрату знову і знову, як Білл Мюррей у «Дні бабака». Чи зможе все бути добре без тієї єдиної у світі людини, яка так любила мене? Чи зможу я колись думати про маму, не задихаючись?

Я потерла зболені скроні, й короткі фрагменти туманних спогадів склалися у картину мого принизливого фіаско на сходах. Захотілося вмерти.

— Привіт, сонько, — Шеллі, ще одна моя невістка, підійшла до мене із тримісячною Еммою на руках.

— О Боже! — простогнала я, звівши голову на руки. — Я така ідіотка.

— Чого раптом? Думаєш, тільки ти можеш перечепитися? Як нога?

Я забрала пакет напіврозталого льоду, що лежав на моїй нозі, й покрутила ступнями.

— Заживе, — я похитала головою. — Заживе значно швидше, ніж моє его. Як можна було так вчинити на маминих поминках?

Я скинула пакунок води з льодом на підлогу і підвелася з софи.

— За шкалою від одного до десяти, Шел, наскільки жахливо я поводитимась?

Вона відмахнулась.

— Я сказала всім, що ти була геть знесилена. І вони повірили. Як було не повірити, коли ти мала такий вигляд, ніби не спала кілька тижнів.

Вона ковзнула поглядом по годиннику.

— Слухай, ми із Джеєм будемо вирушати, вже по сьомій.